

Sygn. akt I C 1178/10

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2013 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział I Cywilny

w składzie :

Przewodniczący : **SSR del. Piotr Jarmundowicz**

Protokolant : **Leszek Matuszek**

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 stycznia 2013 r. we W.

sprawy z powództwa **R. K.**

przeciwko (...) **SA z siedzibą w W.**

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej (...) SA z siedzibą w W. na rzecz powoda R. K. kwotę 170.000 (sto siedemdziesiąt tysięcy zł.) wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 10 sierpnia 2010 r. do dnia zapłaty,

II. zasądza od strony pozwanej (...) SA z siedzibą w W. na rzecz powoda R. K. kwotę 384,05 zł. (trzysta osiemdziesiąt cztery zł. 05/100) wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 10 sierpnia 2010 r. do dnia zapłaty,

III. zasądza od strony pozwanej (...) SA z siedzibą w W. na rzecz powoda R. K. kwotę 14.000 zł. (czternaście tysięcy zł.) wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 10 sierpnia 2010 r. do dnia zapłaty,

IV. zasądza od strony pozwanej (...) SA z siedzibą w W. na rzecz powoda R. K. rentę w kwocie 478,16 (czteryście siedemdziesiąt osiem zł. 16/100) miesięcznie płatną do dnia 5-tego każdego miesiąca z odsetkami ustawowymi na wypadek zwłoki , począwszy od uprawomocnienia się wyroku ;

V. ustala, że strona pozwana (...) SA z siedzibą w W. ponosi wobec powoda R. K. odpowiedzialność na przyszłość za skutki wypadku z dnia 7 października 2010 r. w 50%,

VI. w pozostałym zakresie powództwo oddała,

VII. zasądza od powoda R. K. na rzecz strony pozwanej (...) SA z siedzibą w W. kwotę 2.662,08 zł tytułem zwrotu kosztów procesu,

VIII. nakazuje ściągnąć z roszczenia zasądzonego na rzecz powoda R. K. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego we Wrocławiu kwotę 2.390,22 zł tytułem części wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa na poczet wynagrodzenia biegłych sądowych.

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym do tut. Sądu w dniu 07.10.2010 r. powód R. K. domagał się zasądzenia od strony pozwanej (...) S.A. w W. 500 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami oraz kosztami procesu. Na kwotę składały się następujące należności:

- 361.292 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 10.08.2010 r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za doznany uszczerbek na zdrowiu w wyniku wypadku komunikacyjnego,
- 768,10 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 10.08.2010 r. do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów leczenia i rehabilitacji;
- 50.000 zł od dnia 10.08.2010 r. do dnia zapłaty tytułem sfinansowania kosztów leczenia poszkodowanego w postaci zakupu protezy kończyny dolnej;
- 61.227,90 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem sfinansowania kosztów zakupu pojazdu przystosowanego do prowadzenia przez inwalidę;
- 2226 zł tytułem stałej renty płatnej z góry do 5 dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki.

Powód żądał także ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość za wszelkie ujemne następstwa mogące powstać u niego w przyszłości i pozostające w bezpośrednim związku przyczynowym.

Wyjaśniając podstawę faktyczną żądania powód wskazał, że w dniu 07.10.2009 r. został poszkodowany w wypadku komunikacyjnym, w którym to kierujący pojazdem marki K.M. W. nie zachował należytej ostrożności i wykonał na jezdni manewr zawracania i cofania wskutek czego jadący tamtędy motocyklem marki H. poszkodowany R. K. uderzył w niego doznając szeregu poważnych obrażeń ciała. Samochód ciężarowy prowadzony przez M. W. objęty był obowiązkowym ubezpieczeniem OC w (...) S.A. Po przetransportowaniu powoda do szpitala konieczna okazała się amputacja kończyny dolnej lewej na wysokości uda. Stwierdzono wtedy także uraz wielonarządowy, m. in. złamanie trzonu L.2 kręgosłupa z przemieszczeniem odłamków kostnych do kanału kręgowego, obniżeniem wysokości trzonu kręgowego i zwężeniem światła kanału kręgowego o około 1 cm. W wyniku doznanych w wypadku obrażeń poszkodowany wymagał pomocy osób trzecich i znacznie pogorszyła się jego sytuacja materialna. Nie będzie mógł też wykonywać wyuczonego wcześniej zawodu elektryka. Z tego też względu oraz z uwagi na znaczne pogorszenie widoków na przyszłość powód rozpoczął dodatkową naukę w Uzupełniającym Liceum Ogólnokształcącym (...) we W.. Z uwagi na trudności w poruszaniu się powód będzie zmuszony do zakupu samochodu przystosowanego do prowadzenia przez inwalidę. Powód wyjaśnił dalej, że w ramach toczącego się postępowania likwidacyjnego pozwane towarzystwo ubezpieczeniowe przyznało mu świadczenie w wysokości 20.000 zł. Podczas postępowania likwidacyjnego nie ustosunkowano się jednak do roszczenia o zwrot kosztów leczenia w wysokości 768,10 zł.

Zdaniem powoda, wypłacone odszkodowanie było rażąco niskie i nie realizowało swej podstawowej kompensacyjnej roli. Miało ono wręcz symboliczny charakter i nie zaspokajało roszczeń poszkodowanego w odniesieniu do doznanych urazów.

Powód wskazał dalej, że żądanie w zakresie kwoty 50.000 zł uzasadnione jest koniecznością zakupu protezy kończyny dolnej, która to daje jedyną szansę na powrót do normalnego życia. Koszt protezy w dochodzonej wysokości powód oszacował na podstawie oferty specjalistycznej firmy ortopedycznej (...) i wystawionej przez nią faktury pro forma. Jego zdaniem uzasadnione było także roszczenie w zakresie renty w wysokości 2226 zł miesięcznie. Kwota ta wynikała z utraty zdolności do wykonywania przez powoda nawet prostych czynności i powiązana była z wartością netto średniego wynagrodzenia elektryków oszacowana przez GUS na październik 2008 r. Powód podkreślił w tej kwestii, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustalił, iż powód jest całkowicie niezdolny do pracy jednak z uwagi na brak wymaganego okresu składkowego nie może otrzymać renty jako świadczenia z tytułu ubezpieczeń społecznych. Na koniec powód wskazał, że z uwagi na upływ czasu od dnia zgłoszenia szkody, w tym upływ wyznaczonego przepisami 30 dniowego terminu naprawienia szkody, całość roszczenia z tytułu zadośćuczynienia powinna zostać zrealizowana.

W odpowiedzi na pozew wniesionej w dniu 12.12.2010 r. strona pozwana (...) S.A. domagała się oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia na jej rzecz kosztów procesu. W jej ocenie kwota wypłaconego odszkodowania w wysokości 20 000 zł została ustalona w sposób prawidłowy i spełniała kryterium odpowiedniości i funkcję rekompensacyjną wobec doznanych przez powoda cierpień. Jej zdaniem realizowała też cel zadośćuczynienia tj.

złagodzenia doznanej krzywdy. Zdaniem pozwanego towarzystwa, likwidacja szkody przebiegła w sposób prawidłowy a ustalając kwotę odszkodowania wzięto pod uwagę wszystkie aspekty sprawy, takie jak długość pobytu w szpitalu, okres rehabilitacji, dolegliwości bólowe towarzyszące podobnym urazom oraz ograniczenia w życiu codziennym powstałe na skutek wypadku oraz wiek poszkodowanego. Podkreślono dalej, że z uwagi na powiązanie wymiaru wysokości zadośćuczynienia z ogólną stopą życiową społeczeństwa, wysokość żądanego przez powoda odszkodowania jest wygórowana. Strona pozwana wskazała, że niezmiernie istotną kwestią dla rozstrzygnięcia sprawy jest okoliczność przyczynienia się powoda do powstania szkody. W opinii wydanej w toku postępowania karnego wskazano bowiem, że powód naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym i znacząco przyczynił się do wypadku. Gdyby bowiem nie przekroczył prędkości poruszania się w tamtym miejscu (40 km/h), to miałby możliwość uniknięcia zderzenia. Jadąc natomiast z prędkością nie mniejszą niż 90 km/h miał istotny wpływ na zaistnienie zdarzenia oraz jego skutki. Z tego też powodu żądanie przyznania pełnego odszkodowania nie jest uzasadnione.

Odnosząc się do żądania w zakresie pokrycia kosztów leczenia i rehabilitacji strona pozwana podniosła, że przedstawiona wraz z pozwem faktura pro forma nie stanowiła dostatecznego dowodu na fakt poniesienia stosownych kosztów. O konieczności poniesienia wskazanego kosztu protezy będzie można mówić dopiero wtedy, gdy w ramach toczącego się postępowania zostanie ustalone w jakim zakresie poszkodowany przyczynił się do zaistnienia zdarzenia oraz do szkody a także w momencie gdy przedstawi wiarygodne dowody na okoliczność jej zakupu. Argumenty te pozwana odniosła także do żądania w zakresie pokrycia kosztów zakupu pojazdu przystosowanego do prowadzenia przez inwalidę. Powód nie wykazał w żaden sposób dlaczego wnosi o zasądzenie tej kwoty, poza tym w przypadku zakupu protezy kończyny dolnej, zakup przystosowanego samochodu nie będzie już uzasadniony.

W odniesieniu do żądania zasądzenia renty pozwane towarzystwo wskazało, że w powód będzie mógł w przyszłości wykonywać pracę po przekwalifikowaniu się. Dodano dalej, że nie można przyjąć za wymierne wartości netto średniego wynagrodzenia elektryków sporządzane przez GUS. Odpowiednia renta powinna bowiem stanowić różnicę między wynagrodzeniem jakie poszkodowany uzyskałby a jakie obecnie może uzyskać. Zdaniem pozwanej, do wyliczenia utraconych przez powoda zarobków należy przyjąć przynajmniej okres ostatnich trzech lat jego pracy i na tej podstawie określić jego średnie miesięczne zarobki z uwzględnieniem też ewentualnych prac sezonowych czy też pracy w poszczególnych miesiącach a także jego możliwości zarobkowe w okresie po zaistnieniu zdarzenia. W ocenie pozwanej umożliwi to posługiwanie się realnymi wycenami a nie danymi czysto hipotetycznymi opartymi na wynagrodzeniu. Pozwana zakwestionowała też okoliczność, iż powód ma na utrzymaniu konkubinę i córkę oraz, że był jedynym żywicielem rodziny.

Zdaniem pozwanej zasądzenie odsetek ustawowych od kwoty zadośćuczynienia winno nastąpić od dnia wydanie wyroku.

Niezasadne było też, zdaniem strony pozwanej, dochodzenie przez powoda ustalenia odpowiedzialności z tytułu wypadku na przyszłość. Wskazała, że powód nie jest w stanie określić stopnia prawdopodobieństwa wystąpienia w przyszłości kolejnych nowych objawów chorobowych będących następstwem wypadku a tym bardziej ich rodzaju i nasilenia. Pozwana była również zdania, że w świetle stanowiącego podstawę tego roszczenia art. 189 k.p.c. istnienie interesu prawnego jest kwestionowane w przypadkach, w których występuje również inna forma ochrony praw. Tymczasem w art. 442 (1) § 3 k.c. regulacja oraz termin przedawnienia zabezpiecza ewentualne przyszłe roszczenia powoda o zapłatę wykluczając tym samym istnienie interesu prawnego wskazanego w treści art. 189 k.p.c.

Postanowieniem wydanym w dniu 13.09.2010 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu I Wydział Cywilny w sprawie o sygn. akt: I Co 433/10 zwolnił powoda R. K. od kosztów sądowych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

R. K. posiada prawo jazdy od 2008 roku. W dniu 07.10.2009 r. około godz. 15.40 jechał motocyklem marki H. drogą nr (...) K. – W. w kierunku Ś. z prędkością około 90 km/h. Na drodze tej miejscowo prowadzone były roboty drogowe, na jej lewej i prawej stronie znajdowały się pobocza a w dalszej części rowy. Na drodze ustawione były znaki zakazu wyprzedzania oraz ograniczenia prędkości do 40 km/h. Nie było tam wyznaczonej osi jezdni ani jej krawędzi. Warunki

pogodowe były wtedy dobre, nawierzchnia jezdni była w bardzo dobrym stanie z uwagi na przeprowadzony remont. R. K. kiedy zauważył samochody ciężarowe po drugiej stronie ulicy i zmniejszył prędkość do około 50 km/h. W tym samym czasie kierujący samochodem ciężarowym marki K. M. W. wykonał z lewego pasa manewr skrętu w prawo, tak, że wjechał samochodem na pas ruchu, jakim poruszał się R. K..

Z miejsca wypadku R. K. został przetransportowany śmigłowcem do (...) Szpitala (...) przy ul. (...) we W., gdzie rozpoznano otwarte wieloodłamowe złamanie kończyny dolnej lewej w obrębie uda, kolana i bliższej nasady piszczeli z uszkodzeniem naczyń i nerwów oraz kompresyjne złamanie trzonu kręgu L 2 z przemieszczeniem odłamów do kanału kręgowego.

W dniach 07.10. do 13.11.2009 r. był leczony na Oddziale Neurochirurgii, w tym w dniach 16.10. - 02.11.2009 r. przebywał na Oddziale Chirurgii Urazowej i Ortopedii gdzie dokonano odjęcia kończyny dolnej a w dniu 31.10.2009 r. reperację z wycięciem tkanek martwiczych i skrócenia kikuta. Przez 4 tygodnie leżał w łóżku w domu z zakazem siadania z powodu przebytej operacji kręgosłupa. Wymagał całkowitej opieki i pomocy osoby trzeciej do przygotowania i podawania posiłków. Od lutego do marca 2010 r. był pacjentem Oddziału (...) Szpitala przy ul. (...) we W., gdzie miał nałożoną zakupioną wcześniej i częściowo refundowaną przez NFZ protezę wstępną do nauki chodzenia.

Dowód:

- notatka urzędowa – k. 15,
- powiadomienie z dnia 16.10.2009r. – k. 16,
- karta medyczna – k. 17,
- karty informacyjne leczenia szpitalnego – k. 18-20,
- zeznania powoda R. K. – k. 163-167, 452,
- opinia biegłego sądowego z zakresu wypadków komunikacyjnych W. K. (1) – k. 180-200, 287-289, 384-389,
- opinia sądowno lekarska lek. med. K. C. (1) – k. 246-248, 316-317,
- opinia sądowno lekarska lek. med. T. U. – k. 408-411,

Stan zagrożenia sytuację wypadkową wytworzył kierujący M. W. nie ustępując pierwszeństwa kierującemu motocyklem R. K.. Z kolei R. K. niezależnie od tego, że do zdarzenia doszło na prawym pasie oraz sposobu ruchu samochodu ciężarowego, jadąc z dozwoloną w tym miejscu prędkością 40 km/h miał możliwość skutecznego zatrzymania się przed torem ruchu samochodu ciężarowego K. uniknięcia wypadku bez konieczności podejmowania manewrów hamowania lub podjęcia hamowania z niepełnym naciskiem na hamulec.

Dowód:

- opinia biegłego sądowego z zakresu wypadków komunikacyjnych mgr. inż. W. K. (1) – k. 180-200, 287-289, 384-389,

Właściciela samochodu ciężarowego marki K., który prowadził sprawca szkody M. W. łączyła z pozwanym (...) S.A. w W. Oddział we W. umowa obowiązkowego ubezpieczenia OC.

Postępowanie likwidacyjne toczyło się pod numerem (...). W dniu 08.02.2010 r. powód działając przez pełnomocnika zwrócił się do strony pozwanej o wypłatę stosownego odszkodowania. Po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego pozwane towarzystwo ubezpieczeń wypłaciło na rzecz R. K. kwotę 20 000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

Dowód:

- pismo z dnia 29.03.2010r. – k. 28,
- kopia akt szkodowych – k. 74-121, w tym dowód wpłaty – k. 98,

W dniu 16.11.2009 r. R. K. uiścił na rzecz Zakładu (...) ZOZ we W. przy ul. (...) kwotę 768,10 zł z tytułu dopłaty do tymczasowej protezy uda oraz pończoch kikutowych.

Dowód:

- faktura VAT – k. 27,

W dniu 30.11.2009 r. (...) Zespółdo spraw orzekania o niepełnosprawności wydał orzeczenie, w który zaliczył R. K.do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności. W pkt. III wskazano, że orzeczenie wydaje się do dnia 30.11.2010 r.

Dowód:

- orzeczenie z dnia 30.11.2009r. – k. 22,
- zaświadczenia lekarskie o stanie zdrowia – k. 23-24,

W decyzji z dnia 06.07.2010 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił R. K. przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy z uwagi na zbyt krótki okres wymaganego zatrudnienia.

Dowód:

- decyzja z dnia 06.07.2010r. – k 32-33,

W piśmie z dnia 30.07.2010 r. powód działający przez pełnomocnika radcę prawnego wezwał (...) SA do zapłaty kwoty 429 232 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną w wypadku z dnia 07.10.2009 r. krzywdę, kwoty 768,10 zł z tytułu kosztów leczenia i rehabilitacji oraz kwoty 50.000 zł z tytułu sfinansowania kosztów leczenia. W piśmie wskazał m.in., że przyznana mu kwota 20 000 zł jest rażąco niska i nie realizowała swej podstawowej kompensacyjnej roli.

Dowód:

- wezwanie do zapłaty z potwierdzeniem nadania – k. 34-38

W roku szkolnym 2010-2011 R. K. był uczniem drugiej klasy w Centrum (...) dla Dorosłych we W.

Dowód:

- zaświadczenie z dnia 27.09.2010r. – k. 25

Powód R. K.ustalił, że koszt wykonania protezy uda w specjalistycznej firmie ortopedycznej (...) wynosił 50.000 zł, ustalił także, że wartość samochodu osobowego marki F. (...)dostosowanego do prowadzenia przez inwalidę wynosił 61 227,90 zł

Dowód:

- faktura pro forma z dnia 29.09.2010r. – k. 26,
- faktura pro forma – k. 29
- zeznania P. K. – k. 163 - 167,

W wyroku z dnia 31.08.2010 r., (sygn. akt: II K 347/10) Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej II Wydział Karny uznał M. W. za winnego tego, że w dniu 07.10.2009 r. na drodze nr (...) pomiędzy K. a W. nieumyślnie naruszył

zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że kierując samochodem ciężarowym marki K. nie zachował należytej ostrożności podczas manewru zawracania czym doprowadził do zderzenia z jadącym prawidłowo, z tym, że z nadmierną prędkością motocyklem marki H. R. K., skutkiem czego doznał on urazowej amputacji kończyny dolnej lewej na wysokości uda, oraz złamania trzonu kręgu L – 2, które to obrażenia naruszyły czynności narządów jego ciała na czas powyżej siedmiu dni natomiast amputacja kończyny spowodowała trwałe i ciężkie kalectwo.

Dowód:

- dokumenty w katach sprawy II K 347/10,
- kopia akt szkodowych – k. 74-121, w tym kopia wyroku z dnia 31.08.2010r. – k. 77-78,

Średniomiesięczne wynagrodzenie elektryka w październiku 2009 r. wynosiło średnio 3368,60 zł brutto.

W 2007 roku powód R. K. uzyskał dochód w kwocie 12.627,38 zł. W 2008 r. jego dochód wynosił 28.726,68 zł a w roku 2009 jego dochód wyniósł 4.567,65 zł.

Dowód:

- zaświadczenia z Urzędu Skarbowego – k. 153-155.
- tabela – k. 31,

Przy zakupie fabrycznie nowego pojazdu dopłata do wyposażenia dodatkowego (automatyczna skrzynia biegów) w zależności od jej parametrów, waha się w granicach od 16- do 25 % wartości rynkowej pojazdu wyposażonego standardowo.

Osoba niepełnosprawna z uwagi na amputowaną kończynę dolną lewą może bez żadnych ograniczeń kierować dowolnej marki samochodem wyposażonym w automatyczną skrzynię biegów. Podczas użytkowania pojazdu kierowca lewą nogą nie wykonuje bowiem żadnych czynności, natomiast prawą nogą obsługuje dwa pedały – gazu i hamulca. Dla osoby niepełnosprawnej z uwagi na ograniczenia ruchowe lewej dolnej kończyny lub jej amputacji nie ma żadnych uzasadnionych potrzeb specjalnego przystosowania pojazdu.

Dowód:

- opinia biegłego sądowego z zakresu techniki samochodowej i ruchu drogowego M. B. – k. 227- 230, 267, 384-389,

W związku z wypadkiem w dniu 07.10.2009r. R. K. doznał trwałego uszczerbku na zdrowia w wysokości 85 %.

Docelowym i właściwym leczeniem niepełnosprawności powoda z powodu braku kończyny lewej na poziomie uda jest ostateczne jego zaprotegowanie. Finalny koszt zakupu protezy kształtuje się na poziomie 28 000 zł.

Dowód:

- opinia sądowno lekarska lek. med. K. C. (1) – k. 246-248, 316-317, 353,
- opinia sądowno lekarska lek. med. T. U. wraz z specyfikacją kosztów – k. 408-411,

W dniu 16.02.2011 r. (...) Zespółdo Spaw Orzekania o Niepełnosprawności we W.zaliczył powoda R. K.do osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Orzeczenie wydano na stałe a niepełnosprawność datowano od dnia 16.10.2009 r. wskazano także, że wymaga częściowej pomocy innych osób w pełnieniu ról społecznych.

Dowód:

- orzeczenie o stopniu niepełnosprawności – k. 451,

Opisany wyżej stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dołączonych przez strony dowodów z dokumentów, które odzwierciedlały przebieg zdarzeń w dniu zaistnienia wypadku oraz rozmiar doznanych obrażeń ciała powoda. Pomocne w ustaleniu stanu faktycznego były także dokumenty zgromadzone w aktach sprawy toczącej się w Sądzie Rejonowym w Środzie Śląskiej (sygn. akt: II K 347/10) a także przedłożona przez pozwane towarzystwo ubezpieczeń kopia akt szkodowych, które to pozwalały na ustalenie odpowiedzialności poszczególnych uczestników wypadku komunikacyjnego w zajiściu zdarzenia oraz przebieg likwidacji szkody i wysokości wypłaconego odszkodowania. Zaświadczenia Naczelnika Urzędu Skarbowego pozwoliły natomiast na ustalenie wysokości uzyskiwanych przez powoda w poszczególnych latach dochodów. W celu pełnego ustalenia stanu faktycznego Sąd przesłuchał także powoda R. K.. Jego zeznania w całości Sąd uznał za wiarygodne ponieważ okoliczności o których zeznawał potwierdzone zostały w treści dołączonych do sprawy dokumentów. Kluczowym elementem w ustaleniu stanu faktycznego oraz rozstrzygnięciu sprawy były opinie biegłych sądowych z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych mgr. inż. W. K. (2), z zakresu techniki samochodowej i ruchu drogowego inż. M. B. a także z zakresu ortopedii dr. Med. K. C. (2) oraz specjalisty z zakresu chirurgii ortopedyczno – urazowej i rehabilitacji lek. med. T. U..

I tak, Sąd ocenił, że opinia biegłego sądowego mgr. inż. W. K. (2) była rzeczowa i precyzyjna. Ponadto, co szczególnie istotne, uwzględnia ona warianty przebiegu zdarzenia podawane przez powoda R. K. jak i kierowcy samochodu ciężarowego M. W., co nadawało jej charakter obiektywności oraz rzetelności. Biegły w opinii wyjaśnił wszechstronnie przyczyny jego zaistnienia i przebieg zdarzenia. Biegły ponadto szczegółowo odniósł się do zarzutów wskazanych przez strony składając opinie uzupełniające.

Wiarygodna i rzetelna była także opinia sporządzona przez biegłego sądowego inż. M. B., który oszacował wartość dopłaty do wyposażenia dodatkowego (automatycznej skrzyni biegów) samochodu przystosowanego do prowadzenia przez inwalidę w stosunku do wyposażenia standardowego. Sąd podkreśla przy tym, że przedstawiona przez biegłego kalkulacja cenowa była jedynie przykładową dla potwierdzenia przytoczonych przez niego w opinii wniosków.

Podobnie Sąd ocenił opinie biegłego sądowego dr. n.med. K. C. (1), który po wszechstronnym zbadaniu materiału dowodowego ocenił stopień uszczerbku na zdrowiu powoda oraz trwałych następstw i możliwości wystąpienia negatywnych skutków w przyszłości.

Sąd jako wiarygodną ocenił również opinię specjalisty z zakresu chirurgii ortopedycznej lek. med. T. U., ponieważ zawierała ona odpowiedzi na zadane biegłemu pytania, w szczególności oszacowała koszt zakupu protezy, określała jej charakterystyczne cechy, okres używania oraz koszty związane ze zmianą. Opinia była konkretna w swojej treści oraz we wnioskach końcowych stąd też Sąd nie miał podstaw do jej kwestionowania nawet po analizie podnoszonych przez powoda argumentów dotyczących różnych, najczęściej wyższych, kosztów zakupu protez od innych niż wskazane przez biegłego producentów.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd zważył, co następuje:

Powództwo w przeważającej części zasługiwało na uwzględnienie.

Powód R. K. domagał się od pozwanego (...) S.A. zasądzenia kwoty 500 000 zł z tytułu zadośćuczynienia za doznany w wypadku komunikacyjnym uszczerbek na zdrowiu, zwrotu kosztów leczenia i rehabilitacji, w tym sfinansowania zakupu protezy, a także sfinansowania kosztów zakupu pojazdu przystosowanego do prowadzenia przez inwalidę oraz renty. Pozwane towarzystwo wnioskowało o oddalenie jego żądania podkreślając, że wypłacone wcześniej w wysokości 20 000 zł odszkodowanie uwzględniało wszystkie aspekty sprawy i było adekwatne w rozumieniu art. 445 § 1 k.c. Strona pozwana podkreśliła przy tym, że powód przyczynił się znacznie do zaistnienia zdarzenia co powinno powodować o niezasadności przyznania mu pełnego odszkodowania. Zadaniem towarzystwa ubezpieczeń, powód nie wykazał, że poniósł koszty leczenia w dochodzonej wysokości, nie wyjaśnił przy tym podstaw żądania zasądzenia kosztów odpowiadających zakupowi samochodu przystosowanego do prowadzenia przez inwalidę. Odnosząc się do żądania zasądzenia na jego rzecz renty wskazano jeszcze, że możliwym jest wykonywanie przez powoda pracy

w przyszłości, poza tym ewentualnie zasądzona renta powinna stanowić różnicę między wynagrodzeniem jakie poszkodowany uzyskałby a jakie obecnie może uzyskać.

Z uwagi na zarzuty pozwanego towarzystwa ubezpieczeniowego rozstrzygnięcie sporu wymagało ustalenia stopnia przyczynienia się powoda do zaistnienia wypadku komunikacyjnego, w wyniku którego doznał on poważnych obrażeń ciała a w dalszej kolejności dokonanie oceny poszczególnych dochodzonych przez niego żądań, w tym wykazania ich wartości i celowości z uwzględnieniem wypłaconego wcześniej odszkodowania.

Zgodnie z normą art. 822 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia. Uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń. W sprawie niniejszej strony nie pozostawały w sporze co do faktu, iż właściciel samochodu, który prowadził sprawca wypadku M. W., w wyniku którego poszkodowany został R. K., ubezpieczony był od odpowiedzialności cywilnej w pozwanym (...) S.A. Nie ma zatem wątpliwości o możliwości zastosowania powołanej normy prawnej do rozstrzygnięcia niniejszego sporu. Odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń jest odpowiedzialnością za ubezpieczającego, ten zaś odpowiada na zasadzie statuowanej w art. 436 k.c. - odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną komukolwiek, ponosi samoistny posiadacz mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody. Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną wypadkiem oznacza zatem obowiązek naprawienia szkody majątkowej wynikłej z wypadku, jak i obowiązek zadośćuczynienia doznanej krzywdy (szkody na osobie).

Podstawą materialną dochodzonego przez powoda roszczenia były przepisy art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 i 2 k.c., zgodnie z którymi jeśli skutek czynu niedozwolonego (jakim jest również wypadek komunikacyjny) doszło do uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, wówczas Sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

W art. 445 § 1 k.c. dotyczącym zadośćuczynienia pieniężnego, ustawodawca posługuje się pojęciem niedookreślonym „suma odpowiednia”. W bogatym w tej kwestii orzecznictwie ugruntował się aprobowany także i w piśmiennictwie pogląd opowiadający się za kompensacyjnym charakterem przewidzianego w art. 445 § 1 k.c. zadośćuczynienia. (zob. uchwała Sądu Najwyższego z 8.12.1973 r, III CZP 37/73). Dla przykładu tylko Sąd wskazuje na pogląd Sądu Apelacyjnego w Białymstoku wyrażony wyroku z dnia 13.09.2012 r. (I ACa 349/12) zgodnie z którym zadośćuczynienie pieniężne za doznaną stanowi przybliżony ekwiwalent za doznaną przez pokrzywdzonego szkodę niemajątkową (krzywdę), a zatem powinno ono wynagrodzić doznane przez pokrzywdzonego cierpienia, utratę radości życia oraz ułatwić mu przezwyciężenie ujemnych przeżyć psychicznych. Celem zadośćuczynienia jest naprawienie szkody niemajątkowej wyrażającej się krzywdą w postaci cierpień fizycznych i psychicznych dlatego ustalając kwotę zadośćuczynienia należy mieć na uwadze rozmiar cierpień fizycznych związanych z zaistnieniem wypadku, jak i dolegliwości bólowe powstałe w następstwie urazu oraz długotrwałego leczenia. Wśród innych okoliczności wpływających na wysokość zadośćuczynienia jest między innymi wymóg ustalenia go w rozsądnych granicach adekwatnych do aktualnych stosunków majątkowych, bo jak wspomniano jego celem jest pokrycie szkody majątkowej, a nie wzbogacenie poszkodowanego; kwota zadośćuczynienia winna przy tym odpowiadać aktualnym warunkom życiowym i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa. Przy ustalaniu zadośćuczynienia trzeba również uwzględnić: rodzaj naruszonego dobra, rozmiar krzywdy, stopień winy sprawcy, przyczynienia się pokrzywdzonego do szkody, wiek pokrzywdzonego. (por. także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4.06.1968 r, I PR 175/68, uchwałę pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 8.12.1973 r, III CZP 37/73 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 03.11.1994 r, sygn. akt: APr 43/94).

Przy ustalaniu kwoty zadośćuczynienia nie można również pomijać czasokresu leczenia się poszkodowanego i odczuwania dolegliwości fizycznych, uczucia krzywdy spowodowanej ułomnością, a także np. niemożności korzystania z przyjemności uprawiania sportów (por. wyrok Sądu Najwyższego z 10.04.1974 r, II CR 123/74). Zakres ujemnych doznań pokrzywdzonego składających się na pojęcie krzywdy może zależeć również od takich okoliczności, jak np.

jego wiek, rodzaj wykonywanej pracy, szanse na przyszłość a także ograniczenie zdolności do pracy i utrudnienia w jej wykonywaniu, nie stanowiące podstawy do przyznania renty z ubezpieczenia społecznego (zob. orzeczenie Sądu Najwyższego z 19.10.1961r., 2 CR 804/60, wyrok Sądu Najwyższego z 12.04.1972 r. II CR 57/72, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4.06.1968 r, I PR 175/68). W tej kwestii wskazać także należy, że zgodnie z nowszym orzecznictwem Sądu Najwyższego (por: wyrok z 30.01.2004 r. I CK 131/03) powołanie się przez Sąd przy ustalaniu zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę na potrzebę utrzymania wysokości zadośćuczynienia w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa, nie może prowadzić do podważenia kompensacyjnej funkcji zadośćuczynienia; podobnie uwzględnianie stopy życiowej społeczeństwa przy określaniu wysokości zadośćuczynienia nie może podważać jego kompensacyjnej funkcji (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 10.03.2006 r. IV CSK 80/05).

W związku z powyższym, w ocenie Sądu, żądanie zapłaty kwoty pieniężnej tytułem zadośćuczynienia za doznaną skutek wypadku krzywdę, zasługuje na uwzględnienie co do zasady, jednak jego wysokość wymaga ograniczeniu z uwagi na znaczne, zdaniem Sądu przyczynienie się poszkodowanego R. K. do zaistnienia zdarzenia.

Zgodnie z art. 362 k.c., jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron. W wyroku z dnia 02.06.2010 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie (I ACa 5/10) wyraził stanowisko, że przepis art. 362 k.c. uzależnia możliwość zmniejszenia obowiązku naprawienia szkody od zachowania poszkodowanego - "jeżeli poszkodowany przyczynił się...". Ustawodawca nie wprowadził do treści przepisu elementów odnoszących się do czynników subiektywnych po stronie poszkodowanego, a zatem podstawę przyjęcia przyczynienia stanowi wyłącznie takie zachowanie poszkodowanego, które pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym ze szkodą. Bez znaczenia dla ustalenia, czy zachodzi przyczynienie poszkodowanego jest podstawa odpowiedzialności osoby zobowiązanej. Ustalenie przyczynienia jest warunkiem wstępnym, od którego zależy możliwość rozważania zmniejszenia odszkodowania. To, czy należy zmniejszyć odszkodowanie, a jeżeli tak, to o ile uzależnione jest od oceny elementów subiektywnych leżących zarówno po stronie poszkodowanego, jak i sprawcy. Na tym etapie badania podlega wina poszkodowanego, stopień nieprawidłowości jego zachowania, okoliczności wypadku, lub specyficzne cechy osobiste.

Sąd w tym miejscu podkreśla, że z opinii biegłego sądowego mgr inż. W. K. (2) wynikało, że stan zagrożenia spowodował kierowca M. W. nie ustępując pierwszeństwa kierującemu motocyklem. Jednakże z opinii wynikało też, że kierujący motocyklem poszkodowany R. K. przekroczył dopuszczalną w miejscu zaistnienia zdarzenia prędkość 40 km/h. Biegły był zdania, że jadąc z prędkością 40 km/h R. K. miał możliwość uniknięcia wypadku bez konieczności podejmowania nawet manewrów hamowania lub podjęcia hamowania z niepełnym naciskiem na hamulce i zatrzymując się przed torem ruchu samochodu ciężarowego. Do zajścia zdarzenia jego uczestnicy przyczynili się zatem w równym stopniu. Biegły w odniesieniu do tego wniosku - wyciągniętego co istotne po dokonaniu dogłębnej analizy dokumentacji sprawy a także przy uwzględnieniu opisu zdarzenia zarówno M. W. jak i poszkodowanego R. K. - był w tym twierdzeniu konsekwentny. Odnosząc się do poszczególnych zarzutów stron odnośnie wydanej przez niego opinii wyjaśniał szczegółowo swoje stanowisko oraz podtrzymywał jej pierwotne wnioski. Okoliczność przyczynienia się poszkodowanego do zaistnienia zdarzenia, szczególnie rozwinięcie przez niego nadmiernej prędkości zostało także uwidocznione w treści wyroku wydanego przez Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej w II Wydziale Karnym w dniu 31.08.2010 r. (sygn. akt: II K 347/10). Podkreślenia wymaga też, że sam powód zeznając na rozprawie w dniu 08.03.2011 r. wskazał, że widząc samochody przyhamował do około 50 km/h, widział także na drodze znak ograniczenia prędkości do 40 km/h. Biegły jego twierdzenia uwzględnił przy wydaniu opinii stwierdzając, że jeżeli dopiero w odległości 30 - 40 m przed samochodem rozpoczął hamowanie do około 50 km/h to wcześniej, mimo nakazanego ograniczenia prędkości, jechał z prędkością o wiele wyższą, która to mogła wynieść 90 km/h. Poszkodowany przed zdarzeniem nie dostosował się zatem do nakazu ograniczenia w tamtym miejscu prędkości do 40 km/h przekraczając przez to zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym. Podkreślić należy w tym miejscu, że ocena przyczynienia się poszkodowanego do powstania lub zwiększenia szkody należy do kwestii prawnych i jest domeną sądu, a nie biegłego. Sąd oszacował na podstawie opisanych wyżej okoliczności, że skutek naruszenia reguł

bezpieczeństwa stopień przyczynienia powoda do zaistnienia zdarzenia należy oceniać na 50 %. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17.06.2009 r. IV CSK 84/09).

Biorąc pod uwagę opisaną wyżej argumentację a także stanowisko doktryny i orzecznictwa Sąd orzekający w niniejszej sprawie uznał, iż rozmiar krzywdy, której doznał R. K. był znaczny. Sąd szacując wysokość zadośćuczynienia nie stracił też z pola widzenia wszelkich aspektów krzywdy, jaka miała miejsce w wyniku zaistnienia wypadku komunikacyjnego oraz okoliczności przyczynienia się poszkodowanego do jego zaistnienia. Zgodnie z wykładnią przepisu art. 445 k.c. oraz ugruntowanym orzecznictwem „określenie wysokości zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w razie uszkodzenia ciała powinno się opierać na obiektywnych i sprawdzalnych kryteriach, kierować się jego celami i charakterem, przy uwzględnieniu jednak indywidualnej sytuacji stron” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12.09.2002 r. IV CKN 1266/00), Sąd uznał, iż powód narażony został na znaczne i długotrwałe cierpienia fizyczne, ale też przede wszystkim psychiczne związane ze znacznie obniżoną jakością życia związaną z rezygnacją z wielu czynności związanych z poruszaniem się oraz koniecznością korzystania z pomocy innych osób. Częściową tylko, zdaniem Sądu, rekompensatą utraty nogi będzie jej proteza, ta jednak nigdy nie spowoduje powrotu całkowitej sprawności i jakości życia sprzed wypadku. Nadto każdy czujący i współczujący człowiek zdaje sobie sprawę z tego, na jakie cierpienia narażona jest osoba przebywająca w szpitalu, nie mogąca się poruszać, cierpiąca z bólu fizycznego i psychicznego. Powód z pewnością przeżył bardzo silny ból związany z uszkodzeniami kręgosłupa i koniecznością przeprowadzenia szeregu zabiegów operacyjnych. Dodatkowo na ten ból fizyczny nakładają się wspomnienia związane z wypadkiem, niepewność co do pracy zawodowej a przez to możliwości utrzymania rodziny. W ramach leczenia powód poddawany był długotrwałej rehabilitacji i m.in. operacji skrócenia kikuta kostnego wyniku powikłań związanych z trudno gojącymi się ranami skóry. Pamiętać też należy, że powód uległ wypadkowi w bardzo młodym wieku – miał wtedy 25 lat i na utrzymaniu czteromiesięczną córkę. Miał oczekiwania, plany na przyszłość związane z rozpoczęciem prowadzenia własnej działalności gospodarczej oraz powiększenia rodziny, które to siłą rzeczy musiały ulec zrewidowaniu.

Ustalając stan faktyczny w zakresie skutków wypadku dla zdrowia powoda Sąd oparł się przede wszystkim na dowodach ze zgromadzonej dokumentacji medycznej oraz opinii biegłego z zakresu chirurgii ogólnej i chirurgii urazowo ortopedycznej dr. n.ned. K. C. (1), który ocenił, że w związku z wypadkiem powód doznał 85 % uszczerbku na zdrowiu.

W świetle powyższego, a także biorąc także pod uwagę przyczynienie się powoda do zaistnienia wypadku w wymiarze 50 % oraz wypłaconą przez pozwane towarzystwo ubezpieczeń kwotę 20 000 zł. Sąd uznał, że zasadne jest przyznanie zadośćuczynienia w dalszej kwocie 170 000 zł. Kwota ta, zdaniem Sądu, w połączeniu z już wypłaconym zadośćuczynieniem, jest odpowiednia do doznanej przez powoda krzywdy.

Obowiązek zaspokojenia roszczenia o zadośćuczynienie z tytułu uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia staje się wymagalny z chwilą wezwania dłużnika do jego zaspokojenia (art. 455 k.c.) Zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia. W myśl § 2 cytowanego przepisu jeżeli stopa odsetek nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe. W związku z powyższym Sąd zasądził odsetki ustawowe od kwoty 170 000 zł od dnia 10.08.2010 r., który to według wskazań powoda był pierwszym dniem po upływie 7 dnia od daty wysłania wezwania strony pozwanej do zapłaty odszkodowania.

Odnosząc się do dalszego roszczenia powoda związanego z pokryciem kosztów leczenia i rehabilitacji w wysokości 768,10 zł oraz sfinansowania zakupu protezy Sąd wskazuje, że zgodnie z art. 444 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty; odszkodowanie to obejmuje zatem wszelkie wydatki pozostające w związku z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia, jeżeli są konieczne i celowe. Komentatorzy przykładowo wymieniają tu koszty leczenia, pobytu w szpitalu, zakupu lekarstw, dodatkowej pomocy pielęgniarstwa, nabycia protez i innych koniecznych aparatów, wydatki związane z przewozem chorego do szpitala i na zabiegi czy też koszty zabiegów rehabilitacyjnych. Wyliczając należne powodowi świadczenia, Sąd uznał, że roszczenia powoda w tym zakresie są co do zasady uzasadnione, jednak z uwagi na omówione wyżej przyczynienie się powoda do zaistnienia wypadku komunikacyjnego wymagają one ograniczenia.

Za treścią opinii biegłego sądowego lek. med. T. U. Sąd wskazuje, że finalny koszt, przy założeniu uzasadnionego odchylenia około 20 % kształtuje się na poziomie 28 000 zł. Biegły wskazał, że obecnie wykonawstwo zaopatrzenia ortotycznego, w tym protez kończyn zostało całkowicie objęte zasadami rynkowymi a limitowaniu cenowemu podlega ono jedynie z uwagi na zasady finansowania ze środków publicznych. Rozpiętość cenowa z tego względu jest zatem bardzo duża a wysokość ich górnych pułapów, jest czasem trudna do uzasadnienia. Według biegłego przedstawiona przez niego kwota wykonania protezy z użyciem elementów renomowanych firm europejskich jest merytorycznie uzasadniona. Stąd też, w pkt. II wyroku Sąd zasądził na jego rzecz 384,05 zł z tytułu poniesionych przez niego kosztów leczenia i rehabilitacji wraz z odsetkami od dnia 10.08.2010 r. zgodnie z żądaniem pozwu mając na uwadze wartość przedłożonej przez niego faktury VAT. W pkt. III wyroku Sąd natomiast zasądził od pozwanego towarzystwa ubezpieczeniowego kwotę 14 000 zł stanowiącą połowę oszacowanych przez biegłego kosztów zakupu protezy wraz z odsetkami od dnia 10.08.2010 r. zgodnie z żądaniem pozwu. Podstawą określenia początkowego dnia liczenia odsetek w pkt. II i III wyroku jest, podobnie jak w pkt. I wyroku, treść art. 481 k.c. w zw. z art. 455 k.c.

W punkcie IV wyroku, Sąd zasądził na rzecz powoda od pozwanego towarzystwa ubezpieczeń rentę w kwocie 478,16 zł miesięcznie płatną do piątego dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami na wypadek zwłoki począwszy od uprawomocnienia się wyroku. Podstawą materialnoprawną dochodzonego w tym zakresie roszczenia był przepis art. 444 § 2 k.c., który wskazuje na trzy, oparte na różnych podstawach faktycznych, świadczenia rentowe: z tytułu utraty zdolności do zarobkowania, z tytułu zwiększenia się potrzeb poszkodowanego oraz z tytułu zmniejszenia się jego widoków powodzenia na przyszłość. Każda z wymienionych w tym przepisie podstaw świadczenia rentowego stanowi samoistną przesłankę jej zasądzenia. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24.09.2009 r. I PK 65/09) Wskazane wyżej następstwa powinny mieć charakter relatywnie trwałe, aczkolwiek nie koniecznie nieodwracalny. Należy przy tym zauważyć, iż wspomniane wyżej zwiększenie potrzeb stanowi w istocie rzeczy o szkodzie przyszłej, wyrażającej się w stale powtarzających się wydatkach na ich zaspokojenie (np. konieczność stałego leczenia, zabiegów, kuracji, opieki osób trzecich, specjalnego odżywiania).

W przedmiotowej sprawie bezsprzecznym jest, że powód wymaga i ponad wszelką wątpliwość będzie wymagać stałej rehabilitacji i leczenia choćby z uwagi na konieczność wymieniania używanej protezy oraz leczenia skóry. Powód wykazał również, że jego dotychczasowe możliwości zarobkowe uległy ograniczeniu w stosunku do stanu przed wypadkiem - wykonywany przez niego wcześniej zawód elektromechanika wymagał pełnej sprawności ruchowej, która to w skutek wypadku została znacznie ograniczona. Co do zasady zatem żądanie zasądzenia renty byto uzasadnione, jednak powód nie wykazał, dlaczego miałyby być to kwota w wysokości 2226 zł miesięcznie, a przede wszystkim tego, że podstawą jej określenia powinna być wartość średniomiesięcznego wynagrodzenia elektryków w sektorze prywatnym oszacowanym przez GUS za październik 2009 r. W związku z powyższym Sąd odwołał się w tej kwestii do normy art. 322 k.p.c., a uwzględniając zakres przyczynienia się powoda do zaistnienia wypadku komunikacyjnego, uznał, że właściwą kwotą renty miesięcznej będzie kwota 478,16 zł. Sąd, przyjął przy tym, że przy wyliczeniu renty należy brać pod uwagę hipotezę, że gdyby nie wypadek to poszkodowany dalej pracowałby na określonym stanowisku i osiągałby nadal dochody z zatrudnienia, czyli takie zarobki stanowią punkt odniesienia do wyliczenia renty wyrównawczej – tak w wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 04.09.2012 r. (I ACa 713/12) Z przedłożonych przez powoda dokumentów, w szczególności z zaświadczeń wydanych przez Naczelnika Urzędu Skarbowego wynikało, że w 2007 roku jego średniomiesięczne wynagrodzenie wynosiło 1052 zł, w 2008 roku wynosiło ono 2393 zł. W roku 2009 natomiast, w którym to zgodnie ze złożonymi przez niego zeznaniami zatrudniony na umowę o pracę był tylko w pierwszym kwartale tego roku, uzyskał dochód rządu 4567,65 zł. Sąd wyliczył na podstawie tych danych, że średniomiesięczny dochód z ostatnich lat (2007 - 2009) wynosił 1275,60 zł. Powód wskazywał wszakże, że osiągał wynagrodzenie sięgające 4 – 5 tysięcy złotych, jednak twierdzeń tych, w świetle treści przedłożonych przez niego zaświadczeń z Urzędu Skarbowego Sąd uwzględnić nie mógł tym bardziej, że powód nie zaoferował w tym, zakresie innych dowodów potwierdzających te twierdzenia. Podkreślenia wymaga też okoliczność, że obecnie powód jest zatrudniony na ¼ etatu i otrzymuje wynagrodzenie w kwocie 370 zł brutto miesięcznie tj. 316,27 zł netto. Różnica pomiędzy wartością średniego miesięcznego wynagrodzenia z ostatnich trzech lat przed wypadkiem (1275,60 zł) a kwotą uzyskiwanych obecnie zarobków (319,27 zł) wynosi 956,33 zł. Ponieważ jednak, tak jak wyżej wskazano, powód

przyczynił się do zaistnienia wypadku komunikacyjnego w 50 %, Sąd wyliczył, że wartość renty powinna wynosić 50 % tej kwoty, tj. 478,16 zł.

W punkcie V wyroku Sąd ustalił, że pozwane towarzystwo ubezpieczeń ponosić będzie odpowiedzialność w 50 % za skutki wypadku komunikacyjnego jakiego uległ powód w dniu 07.10.2009 r., które mogą ujawnić się w przyszłości mając na uwadze ustalenia biegłych, w szczególności dr n.med. K. C. (1). Biegły stwierdził, że obecny stan kikuta nie nadaje się do zaprotezowania z powodu znacznie przewlekających się w czasie stanów zapalnych oraz z powodu braku właściwego uformowania i niepełnego pokrycia kości „futurałem” mięśniowym. Biegły był zdania, że kikut wymaga ponownego uformowania po zagojeniu stanu zapalnego, a nawet po jego wyleczeniu zabieg operacyjny stanowić będzie niebezpieczeństwo ponownego wznowienia procesu ropnego.

Zauważyć należy, że w orzecznictwie sądowym utrwalony jest pogląd, zgodnie z którym pod rządem art. 442¹ § 3 k.c. powód dochodzący naprawienia szkody na osobie może mieć interes prawny w ustaleniu odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości (patrz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2010 r. sygn. akt IV CSK 410/09, LEX nr 678021). Jak zauważył Sąd Najwyższy w powołanym orzeczeniu „wprowadzenie nowej regulacji nie oznacza, że został ograniczony czas, w jakim może ujawnić się szkoda na osobie, prowadząc do zaktualizowania się odpowiedzialności pozwanego za skutki danego zdarzenia. W tym stanie rzeczy kolejny proces odszkodowawczy może toczyć się nawet po dziesiątkach lat od wystąpienia zdarzenia wyrządzającego szkodę, kiedy zazwyczaj pojawiają się poważne trudności dowodowe. Przesądzenie w sentencji wyroku zasądzającego świadczenie odszkodowawcze o odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości zwalnia poszkodowanego z obowiązku udowodnienia istnienia wszystkich przesłanek odpowiedzialności podmiotu, na którym odpowiedzialność taka już ciąży. Z tych względów Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 24 lutego 2009 r., III CZP 2/09, przyjął, że pod rządem art. 442¹ § 3 k.c. powód dochodzący naprawienia szkody na osobie może mieć interes prawny w ustaleniu odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości”. Sąd orzekający w pełni zgadza się z powyższym stanowiskiem. Z tego względu wbrew twierdzeniom strony pozwanej, powód posiada interes prawny w żądaniu ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń za skutki wypadku z dnia 7 października 2009 r.

Oddalenie powództwa w punkcie VI wyroku wiązało się ze zgłoszonym roszczeniem w zakresie zadośćuczynienia oraz kosztów leczenia, w tym zakupu nowej protezy a także wartości renty ponad kwoty opisane w punktach I – IV z powodu, jak wyżej szczegółowo opisano, przyczynienia się powoda do zaistnienia zdarzenia w 50 %.

Oddaleniu podlegało także roszczenie w zakresie sfinansowania kosztów zakupu samochodu przystosowanego do prowadzenia przez inwalidę. Generalnie w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że koszty zakupu samochodu czy innego pojazdu inwalidzkiego należą do kosztów objętych art. 444 § 1 k.c, jeżeli jest on konieczny do kompensowania kalectwa osoby poszkodowanej, a w szczególności do kontynuowania pracy zarobkowej wykonywanej przed wypadkiem (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 16.01.1981 r, I CR 455/80, z dnia 14.05.1997r, II UKN 113/97). W przedmiotowej sprawie powód, zdaniem Sądu nie wykazał jednak, że taki wydatek poniósł a konieczne w tym zakresie rachunki nie zostały złożone ani w toku postępowania sądowego, ani też nie znajdują się w aktach szkody. Powód nie wykazał także konieczności zakupu takiego pojazdu tym bardziej, że na dzień wydawania wyroku nie kontynuuje on nauki w żadnej jednostce edukacyjnej, w tym na terenie W.. Nie wykazał także, że samochód jest mu niezbędny do kontynuowania leczenia.

O kosztach postępowania Sąd orzekł, w punkcie VII sentencji orzeczenia, na podstawie art. 100 k.p.c. i mając na uwadze wynik postępowania tj. częściowe uwzględnienie żądań powoda - rozdzielił koszty stosunkowo. Powód na podstawie postanowienia z dnia 13.09.2010 r. wydanego przez tut. Sąd w sprawie I Co 433/10 został zwolniony w całości od ponoszenia kosztów sądowych. Okoliczność ta nie zwalniała go jednak od obowiązku zwrotu kosztów przeciwnikowi. Ponieważ powód wygrał sprawę w 41 %, natomiast strona pozwana 59 % Sąd zasądził, po stosunkowym rozdzieleniu kosztów od powoda na rzecz pozwanego towarzystwa ubezpieczeń kwotę 2662,08 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

W pkt. VIII wyroku brakującą kwotą z tytułu poniesionych wydatków na opinie biegłych Sąd obciążył powoda, zgodnie z regułą wynikającą z powołanego art. 100 k.p.c. w związku z art. 113 ustawy z dnia 28.07.2005r o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.05.167.1398 z późn. zm.), zgodnie z którym kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, Sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu.